Onderwerp: Aanvraag Voorjaarsnota 2021- knelpunten Stadsdeel Zuidoost
Datum: 4 februari 2021

Amsterdam Zuidoost kent een zeer stevige maatschappelijke opgave. Met name rond veiligheid, perspectief voor de jeugd, werk, onderwijs en wonen zijn vraagstukken (zeer) ernstig, hardnekkig en 'wicked'. De uitvoering van twee onderdelen van de bestuursopdracht Zuidoost, vastgesteld door het college op 17 december 2019, zijnde: "Masterplan Zuidoost" en "versterking stadsdeelorganisatie", vraagt om intensivering van de gemeentelijke inzet ten behoeve van de opgave in Zuidoost. Afgelopen jaar heeft de Alliantie van Zuidoost, bestaande uit verschillende maatschappelijke partners, de gemeente en het rijk, hiervoor gezamenlijk het Masterplan Zuidoost gemaakt, met een perspectief en meerjarenraming voor 20 jaar. De richting die hier t.a.v. ambities en doorbraken en maatregelen in wordt voorgesteld, wordt ondersteund door het college. Het college heeft op 26 januari 2021 eveneens geaccordeerd dat de burgemeester en de leden van het Bestuurlijk Team op 4 februari 2021 samen met alle andere alle Alliantie partners de intentieverklaring voor het Masterplan Zuidoost ondertekenen. De uitvoering kan daarmee van start.

De financiering t.b.v. het realiseren van de doorbraken (activiteiten, inspanningen) uit het Masterplan wordt in verschillende mate door de partners in de Alliantie gedragen. Veelal in de vorm van inkind/om-niet inzet en het richten van capaciteit. Echter, een groot deel van de opgave behoeft ook financiële dekking, die er vooralsnog niet is. Ook voor 2021 en 2022 is de dekking vooralsnog onvoldoende en voor een deel onbekend en ongewis.
Dat komt voornamelijk omdat een van de belangrijkste partners zeker in financiële zin, het Rijk, pas na de kabinetsformatie in het nieuwe regeerakkoord uitsluitsel kan geven wat de meerjarige bijdrage aan het Masterplan Zuidoost gaat zijn (als onderdeel van het programma Leefbaarheid en Veiligheid, dat het Rijk opgestart is en waarvoor landelijk 16 stedelijke vernieuwingsgebieden zijn aangewezen). Mogelijk hebben we hier pas rond het moment van de najaarsnota 2021 meer inzicht in.
Daarnaast is het usance van het Rijk om bij het beschikbaar stellen van rijksmiddelen, co-financieringsvereisten te stellen aan de ontvangende gemeente van - naar de ervaring leert- zo'n 50%. Ook voor deze middelen verwachten we deze vereiste. Op basis van ambtelijke gesprekken verwachten we niet dat het Rijk genegen zal zijn om de versterking van de stadsdeelorganisatie te co-financieren. Ook in dat licht bezien is het opportuun om de gemeentelijke bijdrage aan het Masterplan te heroverwegen.

Beschikbare middelen uit begroting 2021

Voorafgaand aan dit Masterplan zijn middelen aangevraagd bij de VJN 2020, om te kunnen anticiperen en voorbereidingen te treffen op de uit te voeren intensiveringen van de bestuursopdracht (Masterplan en versterking stadsdeelorganisatie).
Van deze middelen is vooralsnog een groot deel gereserveerd voor de noodzakelijke maatregelen, zoals hieronder aangegeven in tabel 2.

Tabel 1. Beschikbare middelen begroting 2021

	2021	2022	2023
Aangevraagd VJN2020	€ 4.150.000	€ 6.150.000	€ 5.650.000
Toegekend bij begroting 2021	**€ 3.750.000**	**€ 3.750.000**	0

Extra aanvraag 2021 en 2022

Vanuit de redelijke verwachting dat voor het programma/raming vo0r 2021 en 2022 niet voldoende middelen beschikbaar zullen zijn om aan de hele ambitie te voldoen, heeft de Alliantie van Zuidoost 8 prioriteiten benoemd (op een totaal van 46 doorbraken en inspanningen) die minimaal in gang gezet zouden moeten worden in 2021 om op een geloofwaardige en acceptabele wijze het uitvoering te gaan geven aan het Masterplan. Deze prioriteiten zijn beoordeeld op:

a) maatschappelijke urgentie en impact (zie tabel 2, nr. 2 tot en met 8);
b) wat in 2020 al in gang gezet is met voor 2020 toegekende VJN middelen en door moet lopen vanwege afspraken met e/o verwachtingen van o.a. bewoners (zie tabel 2; nr. 1, 6, 8);
c) doorbraken die voor grootste deel om-niet uitgevoerd worden door alliantiepartijen maar waarvoor een financiële bijdrage noodzakelijk is om de uitvoering te kunnen starten of voort te zetten (zie tabel 2; nr. 2, 3, 7)

Daarnaast zijn er twee randvoorwaardelijke posten voor de uitvoering van het Masterplan: 9. Het programmabureau Masterplan en de al genoemde versterking van de stadsdeelorganisatie (10).
In 2020 is vanuit een deel van de extra toegekende begrotingsmiddelen 2020 (à 2 miljoen totaal) vanwege de randvoorwaardelijkheid al ingezet op het kwalitatief en kwantitatief versterken van de afdelingen Jeugd en Veiligheid (à € 500.000,-; onderdeel van 3.) en de Gebiedspool in het stadsdeel, zijnde de twee grootste knelpunten in het effectief en efficiënt uitvoering geven van èn de sociale basis èn het Masterplan. Eveneens is dus in 2020 een start gemaakt met evidente doorbraken van het Masterplan zelf, en wel de bij b. genoemde doorbraken.

In de tabel hieronder zijn de prioriteiten en randvoorwaardelijke posten weergegeven in drie categorieën, in de vierde kolom staat het nummer van het gerelateerde programmaonderdeel uit de gemeentelijke begroting:

I. 2021: “Van de wal af komen”: minimale investeringen om de uitvoering van het masterplan in gang te kunnen zetten;
II. 2021: Start is minimaal op duurzaam niveau: minimaal noodzakelijk om prioriteiten 2021 op acceptabel niveau uit te voeren, zodat er in 2022 e.v. voldoende basis ligt om op voort te kunnen bouwen
III. 2022: benodigd voor minimale niveau voor voortzetting uitvoering prioriteiten

Hierbij moet opgemerkt worden dat de minimale variant (I.) een zeer beperkte opstart van de uitvoering inhoudt, met een groot risico op stagnatie na de opstart, en met als gevolg een hoog afbreukrisico van het Masterplan als geheel en voor het vertrouwen van samenwerkingspartners én bewoners in Alliantie en Masterplan. Het is daarom wenselijk om, op het minimale duurzaam niveau te komen, ook het bedrag van € 2,3 mln als extra dekking in overweging te nemen.

Het toegekende (incidentele) bedrag van € 3,75 miljoen voor 2021 (en 2022) bij de begroting 2021, wordt besteed aan hetgeen in onderstaande tabel 1 onder variant I “Van de wal af komen” is opgevoerd.

Tabel 2: besteding toegekende middelen 2021 en 2022; extra aanvraag VJN 2021-2022

	I. 2021: Van de wal af komen	II. 2021: start is op minimaal duurzaam niveau	2022: Voortzetting uitvoering op minimaal niveau	onderdeel programma begroting gemeente
Bestuursopdracht onderdeel Masterplan				
1. kunst en cultuur: the gift of colour, placemaking	100.000	100.000	75.000	PR.4
2. WijkActieTeams Veiligheid: op locaties 1. G-buurt Noord; 2. Venserpolder; 3 Holendrecht in 2021; + 3 in 2022	zie post 11	750.000	1.000.000	PR.1
3. Hotspot aanpak: 1. G-buurt Noord; 2.Venserpolder; 3. Holendrecht-West	420.000	810.000	1.000.000	PR.1
4. Meer huisvesting voor jongeren uit Zuidoost in Zuidoost: 370 nieuwbouw jongeren woningen in 2021, jongeren uit Zuidoost kunnen zich als eerste inschrijven op jongerenwoningen	560.000	560.000	pm	PR.11
5. Jongerenvoorzieningen bij de school (4) en in de wijk; (in 2020 gestart met VJN2020 middelen, voortzetten en uitbouwen; jongerenwerkers &programmering); extra sportvoorzieningen	550.000	750.000	1.100.000	PR.8
6. Meer jongeren <30 aan het werk of op school (Voor opstart is dedicated projectleider noodzakelijk)	325.000	750.000	750.000	PR.8
7. Uitvoering aanpak -9 - 12 (jongste jeugd + ouders; ideale basisschool; ideale VO school)	520.000	900.000	2.100.000	PR.8 en PR.5
8. Communicatie, participatie en meedoen van bewoners, jongeren, jeugd (draagvlak creëren; vertrouwen opbouwen	475.000	650.000	650.000	PR.7
9. Ondersteuning uitvoering Masterplan door programmabureau	800.000	800.000	800.000	PR.1
Totaal Masterplan	**3.750.000**	**6.070.000**	**7.475.000**	
toegekend bij begroting 2021	**2021: 3.750.000**		**2022: 3.750.000**	
Verschil: tekort	**0**	**2.320.000**	**3.725.000**	
bestuursopdracht onderdeel versterking stadsdeelorganisatie:				
10. Versterking stadsdeelorganisatie: gebiedspool	1.253.000	1.253.000	1.253.0o0	
11. (= zie onder 2. Wijk Actieteams Veiligheid) Versterking stadsdeelorganisatie: Jeugd en Veiligheid	575.000	575.000	650.000	
Extra aanvraag VJN 2021	**2021: 1.828.000**		**2022: 5.653.000**	

Samenvattend: Extra aanvraag voorjaarsnota 2021 en 2022:

Er zijn additionele middelen aangevraagd, opdat de versterking van de stadsdeelorganisatie niet ten koste gaat van de minimale uitvoering van het Masterplan, en vice versa. De volgende bedragen zijn extra aangevraagd:

Onderwerpen/knelpunten	2021	2022
Incidenteel Div. maatregelen uit de doorbraakteams, die noodzakelijk zijn.		3.725.000
Structureel Versterking Jeugd en Veiligheid	575.000	650.000
Structureel Versterken Gebiedspool	1.253.000	1.253.000

Totaal aanvraag VJN 2021 Masterplan ZO	**1.828.000**	**5.653.000**

Het toegekende (incidentele) bedrag van € 3,75 miljoen voor 2021 (en 2022) bij de begroting 2021, wordt besteed aan hetgeen in onderstaande tabel 2 onder 'I. van de wal af komen’, ofwel aan door de Alliantie Zuidoost aangewezen 8 prioriteiten (op absoluut minimaal niveau van uitvoering) en de randvoorwaardelijke kosten t.b.v. het programmabureau.